

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA INFORMACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE ZNANOSTI
KATEDRA ZA BIBLIOTEKARSTVO

JELENA BUDIŠA

Knjižnice stranih kulturnih centara u Zagrebu

Diplomski rad

Zagreb, 2013.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA INFORMACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE ZNANOSTI
KATEDRA ZA BIBLIOTEKARSTVO

Knjižnice stranih kulturnih centara u Zagrebu

Diplomski rad

Student: Jelena Budiša

Mentor: doc. dr. sc. Ana Barbarić

Zagreb, 2013.

Sadržaj

Uvod	3
Knjižnica Goethe Instituta u Hrvatskoj	4
Knjižnica Austrijskog kulturnog foruma	11
Knjižnica Britanskog savjeta za kulturne veze	14
Knjižnica Talijanskog instituta za kulturu	17
Medijateka Francuskog instituta	19
Zaključak	21
Literatura.....	22
Prilozi.....	23

Uvod

Knjižnice stranih kulturnih centara otvaraju se u Zagrebu od 20-tih godina prošlog stoljeća ponekad čak i kao prethodnica samih kulturnih instituta koji će postupno nastajati. Instituti i knjižnice prošle su u tih 60 odnosno 80 godina kroz najrazličitije promjene, a upravo su u posljednja dva desetljeća doživjeli značajne promjene bilo zbog osamostaljivanja Republike Hrvatske u kojoj djeluju, bilo zbog promjena koje su se događale i u drugim dijelovima Evrope (tranzicija, multikulturalnost, širenje EU-a na veći broj članica) te se, posljedično, mijenjala i njihova uloga u životu zajednice u kojoj djeluju.

Cilj ovog rada jest prikazati razvoj i trenutno stanje knjižnica talijanskog, francuskog, njemačkog i austrijskog kulturnog centra upravo od nastanka Republike Hrvatske do danas te pojasniti razloge za gašenje knjižnice Britanskog savjeta. Pisanju rada prethodio je veći broj razgovora sa djelatnicima samih knjižnica i instituta koji su ljubazno odgovorili na upitnik i time omogućili nastanak radnje.

U ovom će se radu objasniti uloga knjižnica stranih kulturnih centara u Zagrebu kao i njihove sličnosti i razlike u djelovanju. Obzirom na promjene u društvu mijenjaju se i ciljevi te prioritete djelovanja knjižnica. Zagreb kao glavni grad Republike Hrvatske postaje sve više heterogen i multikulturalan, a zadaća je svih knjižnica, a tako i knjižnica stranih kulturnih centara da pružaju svoje usluge i pristup informacijama svim članovima zajednice bez diskriminacije na temelju jezičnog i kulturnog nasljeđa. Iako prostorno nedovoljno velike, s malim brojem djelatnika koji često obnašaju više funkcija, knjižnice stranih kulturnih centara u Zagrebu i dalje imaju veliku ulogu u kulturnom životu Zagreba, a naročito sad kad je i Republika Hrvatska postala članicom Europske Unije. Isto tako, ne treba zanemariti niti ulogu knjižnica kao kulturnih središta, mjesta promicanja različitih kulturnih identiteta, čuvara jezičnih različitosti te naposljetku, kao javnih prostora dostupnih svima bez razlike. „Za razliku od klasičnih kulturnih proizvoda koji svoju zadaću ispunjavaju u „davanju usluge“ (glazbena ili kazališna izvedba, izložba, kino projekcija), knjižnice su javni prostori u kojima građani mogu, uz klasične zadaće posuđivanja knjiga i čitanja, sudjelovati u različitim oblicima djelatnosti (tribine, radionice...). Posebnosti, pa onda i mogućnosti knjižničnih prostora njihova su prilagodljivost različitim ciljanim skupinama (djeca, mladi, seniori, osobe s posebnim potrebama, posebne jezične skupine...) te što je na razini Hrvatske, ali i na razini

Zagreba, posebno važno – prostorna razvedenost knjižničnih prostora na kulturnom zemljovidu.“¹

¹ Zlatar Violić, A. Knjižnice : prostori javnosti i komunikacije. // Slobodan pristup informacijama : 9. okrugli stol : zbornik radova / uredile Alemka Belan-Simić i Aleksandra Horvat. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2010. Str. 3-8

Knjižnica Goethe-Instituta u Hrvatskoj

Za razliku od ostalih knjižnica inozemnih kulturnih centara ta se knjižnica ne nalazi u strogom centru grada, ali je smještaj u blizini Filozofskog fakulteta, Učiteljske akademije te nekih drugih fakulteta itekako bio dobro „pogođen“ sve do otvaranja germanističke knjižnice pri Odsjeku za germanistiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Budući da je do značajnijih promjena u radu knjižnice došlo upravo zbog gubitka dijela korisnika koji su se u posljednje vrijeme orijentirali prema spomenutoj knjižnici, možemo zapravo govoriti o dvije faze u djelovanju knjižnice Goethe-Instituta u Hrvatskoj od 90-ih godina naovamo.

Knjižnica zauzima 50 % prostora Goethe-Instituta u Hrvatskoj u kojem se još nalaze odjel kulturnih programa te jezični odjel. Iz ove podjele jasno je da se knjižnica bavi jednim užim, strogo preciziranim djelovanjem. Za razliku od odjela kulturnih programa koji se bave filmom, kazalištem i plesom, knjižnica je orijentirana prema njemačkoj književnosti, prijevodima njemačkih autora, bibliotekarstvu i informacijskim znanostima.

Ciljane skupine korisnika u prvoj fazi bile su studenti germanistike, profesori i znanstvenici te umjetnici. U novije vrijeme izdvajaju se i nove korisničke skupine: srednjoškolci, mladež općenito, roditelji djece koja pohađaju pričaonice i radionice u knjižnici, nastavnice i nastavnici njemačkog jezika za koje knjižnica razvija i osmišljava čitav niz novih usluga (npr. informativno događanje pod nazivom „Učenje kroz igru“ budući da je knjižnica znatno obogatila svoj fond zbirka igara za nastavu jezika i odgovarajućom stručnom literaturom te svim zainteresiranima stavlja na raspolaganje alat i materijale). Također, knjižnica se okrenula i studentima drugih fakulteta, a svojim fondom nastoji privući najširi krug korisnika. Bitno je istaknuti da je na čelu knjižnice po prvi puta lokalna zaposlenica!

Teme koje knjižnica nastoji promovirati su: nova njemačka književnost, njemački kao strani jezik, pedagogija, a aktualnošću građe prati sve suvremene trendove i događaje u Njemačkoj. U fondu se ne nalaze stare i vrijedne knjige već on teži za aktualnošću i pokriva uglavnom društveno-humanistička područja.

U posljednjih nekoliko godina radno vrijeme knjižnice je produženo, a usluge su organizirane uzimajući u obzir nova tehnološka postignuća: informacije je moguće dobiti telefonom (iako se radi uglavnom o produženju posudbe i zakasninama), e-mailom, a korisnik može primati i newsletter te na taj način biti pravovremeno obaviješten o svim aktivnostima knjižnice i instituta, rezervirati ili produžiti građu, upoznati se s prinovima u fondu, pretraživati online katalog knjižnice ili poslati upit o određenoj temi te dobiti ispis pronađenih članaka. Na web stranicama instituta moguće je pronaći većinu informacija vezanih uz institut

i knjižnicu kao i linkove na moguće zanimljive stranice vezane uz njemački jezik, književnost, čitanje, ali i čitav niz drugih korisnih informacija. Iako je uvedena članarina, posebne kategorije korisnika ostvaruju značajan popust (studenti, umirovljenici, nezaposleni). U studijskoj čitaonici nalazi se dvadesetak mjesta za rad te četiri mjesta za pristup internetu. Jedna od značajnih usluga je besplatno korištenje elektroničkih baza podataka (Munzinger Online, Kindler Literatur Lexikon).

Budući da knjižnica obavlja dio zadaća instituta bitno je naglasiti da ona djeluje u sklopu informacijskog centra instituta čiji je cilj pružati informacije o aktualnim kulturnim i društvenim zbivanjima u Njemačkoj, kao i o njezinoj povijesti. Isto tako valja reći da institut radi na određenim zadaćama (unapređenje kulturne suradnje dviju zemalja, njega jezika, posredovanje informacija o matičnoj zemlji, posredovanje u kontaktima s institucijama u matičnoj zemlji, međunarodna kulturna suradnja), a knjižnica kao podrška institutu, prvenstveno ima za cilj upoznavanje kulture i civilizacije te širenje i unapređenje učenja jezika matične zemlje. Naravno da se ove uloge instituta i knjižnice isprepleću!

Za razliku od nekih drugih knjižnica ovog tipa, knjižnica Goethe-Instituta u Hrvatskoj ima izrazito aktivnu ulogu na planu učenja njemačkog jezika. Iako u sklopu instituta ne može postojati škola jezika, knjižnica je sudjelovala u izobrazbi nastavnika njemačkog jezika, u poboljšanju nastave na njemačkom jeziku, u savjetovanju domaćih autora pri priređivanju udžbenika njemačkog jezika, u savjetovanju škola pri izradi nastavnih planova te u dodjeljivanju stipendija za usavršavanje, ali je ipak ta zadaća primarno dodijeljena odjelu za jezik te se knjižnica više time ne bavi aktivno.

Fond knjižnice je isključivo društveno-humanistički te prevladavaju djela iz književnosti, njemačkog jezika, umjetnosti, društvenih znanosti, filozofije i zemljopisa. Izdvaja se dio fonda s djelima njemačke književnosti koja su prevedena na hrvatski, kao i hrvatske književnosti prevedenih na njemački, te fond knjiga o Hrvatskoj izdanih u Njemačkoj.

Smanjenje broja jedinica građe u fondu s 14 000 (podatak za 1992.) na današnjih 10000 (Prilog 1) rezultat je fokusiranja na dosad spomenuta područja kao i ustupanja dijelova fonda drugim knjižnicama te školama.

Nakon otvaranja germanističke knjižnice pri obližnjem Filozofskom fakultetu, broj korisnika bio je drastično pao, a sad je iznova u porastu. Početkom 2013. godine govorimo o 3456 korisnika jer se knjižnica trudi privući nove korisnike fokusiranjem na:

- dječju književnost
- suvremenu njemačku književnost
- publicistiku

- glazbu

Popis časopisa i dnevnih novina nalazi se u prilogu (Prilog 2) iz kojeg je vidljiv napor da se korisniku omogući uvid u aktualnu društveno-političku zbilju u Njemačkoj i svijetu.

Knjižnica Goethe-Instituta u Hrvatskoj poznata je i danas po svojoj zbirci audio-vizualne građe koju upotpunjuje građom na novim medijima (DVD, CD-ROM). Težnja da se građom pokrije interes i najmlađih korisnika (npr. diskovi s Hip Hop glazbom) uvelike doprinosi ugledu koji ova knjižnica uživa u Zagrebu.

Posebnost predstavlja i suradnja koju knjižnica Goethe-Instituta u Hrvatskoj ima s partnerskom knjižnicom „Vladimir Nazor“ u Zagrebu na čijem dječjem odjelu se nudi velik izbor knjiga i dječjih slikovnica na njemačkom jeziku, a ujedno članovi te knjižnice imaju i besplatno članstvo u knjižnici Goethe-Instituta u Hrvatskoj. Uska suradnja postoji i s Knjižnicama grada Zagreba, s Gradskom knjižnicom u Zadru, s knjižnicom zagrebačke germanistike, s Knjižnicom i čitaonicom „Fran Galović“ u Koprivnici, s Gradskom i sveučilišnom knjižnicom u Osijeku, s NSK u Zagrebu i dr., a međubibliotečna posudba se odvija na način da zapravo knjižnica Goethe-Instituta u Hrvatskoj posuđuje građu drugim knjižnicama, odnosno ustupa je na određeno vrijeme. Od institutskih knjižnica, prisutna je bila suradnja s knjižnicom Britanskog savjeta za kulturne veze u Zagrebu te s knjižnicama Goethe-Instituta u regiji tj. u jugoistočnoj Europi, a u Njemačkoj surađuje usko s knjižnicom u Würzburgu.

Klasifikacija koja se primjenjuje u knjižnici je UDK prilagođen potrebama knjižnice:

DEZIMALKLASSIFIKATION

KURZFASSUNG FÜR DEN GEBRAUCH AN GOETHE – INSTITUTEN

STAND: 2. JULI 2013

00 PROLEGOMENA

1 PHILOSOPHIE, PSYCHOLOGIE

2 THEOLOGIE, RELIGION

3 SOZIALWISSENSCHAFTEN. STATISTIK. POLITIK. WIRTSCHAFT. RECHT.

VERWALTUNG. FÜRSORGE. ERZIEHUNG. VOLKSKUNDE.

4 SPRACHE

5 MATHEMATIK. NATURWISSENSCHAFTEN

6 ANGEWANDTE WISSENSCHAFTEN. MEDIZIN. TECHNIK

7 KUNST, KUNSTGEWERBE, FOTOGRAFIE. MUSIK. FILM. THEATER. SPORT
BILDENDE KUNST (ALLGEMEIN)

8 LITERATUR. LITERATURWISSENSCHAFT

9 GEOGRAFIE. BIOGRAFIEN. GESCHICHTE

L ALLGEMEINE WÖRTERBÜCHER MEHRSPRACHIG – LÄNDERSCHLÜSSEL

J KINDER- UND JUGENDBÜCHER

M MUSIKTRÄGER

Na broju 8 nalazimo:

LITERATUR. LITERATURWISSENSCHAFT

8... R Allgemeine Nachschlagewerke zur Literatur

8(01) Bibliografien

8(02) Allgemeine und einführende Schriften

8(05) Zeitschriften und Jahrbücher

8(091) Geschichte der Weltliteratur

8.01 Literaturästhetik. Literaturphilosophie

8.091 Vergleichende Literaturwissenschaft itd.

Jedini katalog koji je moguće pretraživati je online katalog knjižnice. Nabava se vrši uz sugestije centrale u Münchenu od koje se dva puta godišnje dobivaju preporuke, a dijelove fonda knjižnica često daruje drugim knjižnicama. Fond se popunjava isključivo kupnjom. Pri nabavi akcent je na novosti i relevantnosti fonda pri čemu je struktura i broj korisnika uglavnom ujednačen već godinama (2000 – 2500). Budući da je broj zaposlenika stalan i ograničen na četiri, jasno je da u budućnosti neće biti nekih značajnijih promjena što zbog prostornih što zbog organizacijskih uvjeta u kojima knjižnica djeluje. Ipak, moguće je i preseljenje knjižnice na novu lokaciju budući da se ne nalazi u samom centru grada.

Jedna od novijih usluga koju je knjižnica nudila, a koja ju je izdvajala među srodnim knjižnicama bio je projekt Odjela za njemački jezik i Odjela za međubibliotečnu suradnju. Projekt iz 2006. nudio je novi servis za knjižnice, škole, dječje vrtiće i fakultete u Hrvatskoj: mobilne kutije s knjigama za djecu i mlade na njemačkom jeziku. U „pet kovčega s blagom“ nalazile su se izabrane knjige, video–filmovi i nosači zvuka iz određene tematike, a kutije su bile namijenjene određenoj dobnoj skupini. Jednu kutiju bilo je moguće posuditi na rok od osam tjedana. Ipak, projekt je nakon određenog vremena obustavljen zbog premalog odaziva. Posebnost knjižnice su i radionice za prevoditelje te pričaonica za djecu kao i radionica za učenike „Knjižnica nije labirint“ - projekt upoznavanja djece sa snalaženjem u knjižnici. Također, knjižnica priprema male izložbe o različitim temama, osobama, događajima koje stavlja na raspolaganje drugim institucijama u nekomercijalne svrhe. Sama knjižnica „reklamira se“ putem izložbi, programskih brošura i interneta. Iako dosad nije značajno rađeno na projektu osnaživanja direktnog kontakta i druženja s korisnicima, planira se uvesti više ciljanih aktivnosti.

Jedna od značajnijih uloga knjižnice Goethe-Instituta u Hrvatskoj je njezin doprinos razvoju knjižničarstva budući da aktivno sudjeluje u svim temama važnim za struku. Servis za knjižničare koji nudi knjižnica Goethe-Instituta u Hrvatskoj jedinstven je u knjižnicama ovog tipa. Knjižnica Goethe-Instituta u Hrvatskoj promiče stručni dijalog i razmjenu, sudjeluje aktivno u organizaciji konferencija, skupova, predavanja, studijskih putovanja i programa razmjene na području informacija. Spomenimo samo neke od događanja u kojima je knjižnica imala aktivnu ulogu zahvaljujući dugogodišnjoj suradnji sa Zagrebačkim knjižničarskim društvom i Hrvatskim knjižničarskim društvom:

- *Internetske usluge u njemačkim narodnim knjižnicama*; referentica Barbara Lison, Bremen; predavanje održano 17. 10. 2002. u Goethe-Institutu Kroatien u Zagrebu za vrijeme stručne konferencije *Narodne knjižnice u novoj Evropi*
- *Nove usluge za korisnike narodnih knjižnica – njemačka iskustva*; referentica Rita Schmitt (knjižnice za mlade) i dr. Hannelore Vogt (Biblioteka Serviceoase) ; Gradska knjižnica Zagreb i Goethe-Institut Kroatien; predavanje održano 20. 10. 2011. u sklopu programa *Mjeseca hrvatske knjige*

Knjižnica Goethe-Instituta Kroatien posebna je i po tome što izravno sudjeluje u programu potpore prevođenju u sklopu TRADUKI-ja² na način da je knjižnica izravno zadužena za taj projekt instituta.

² Europska mreža za promicanje književnosti i knjiga u koju su uključene Albanija, Austrija, BiH, Bugarska, Crna Gora, Hrvatska, Kosovo, Lihtenštajn, Makedonija, Njemačka, Rumunjska, Slovenija, Srbija, Švicarska; radi se o programu potpore za prevođenje beletristike, suvremenih znanstveno-popularnih knjiga te književnosti za djecu i mlade, a posebna pozornost poklanja se prevoditeljima čije je djelovanje kao posrednika među kulturama projektu dalo ime.

Knjižnica Austrijskog kulturnog foruma

Godine 2005. navršilo se 50 godina postojanja i neprekinutog djelovanja Austrijske čitaonice, kasnije Austrijskog kulturnog instituta, danas Austrijskog kulturnog foruma u Zagrebu (AKF). Uspoređujući statističke podatke o broju korisnika i veličini fonda dolazimo do zanimljivih podataka. Naime, današnji AKF utemeljen je 1955. godine, dakle godine kada je Austrija stekla potpuni državni suverenitet, te je predstavljao jednu od najznačajnijih austrijskih kulturnih ustanova u inozemstvu. Polustoljetno postojanje u Zagrebu obilježeno je mnogim promjenama, čitaonica se postupno pretvarala u pravi kulturni institut, a danas zauzima istaknuto mjesto na kulturnoj mapi grada. AKF je već od 90-tih želio doprinijeti razvijanju hrvatsko – austrijske suradnje pa se od tada organiziraju „Austrijski tjedni“. Posebno poglavlje zauzima, također, djelovanje profesora Leopolda Melichara potpuno obilježeno Domovinskim ratom. Za vrijeme njegovog djelovanja je AKF (tada još institut), bio mjesto susreta te je i na taj način raznovrsna pomoć stigla u Hrvatsku. U vrijeme kada je bilo lakše doći iz Zagreba u Austriju nego u Osijek, održavaju se „Austrijski tjedni“: „Bila je to želja i da se okrene od ratne svakidašnjice, ne da bi se zanemarila, već da bi se afirmiralo pravo i na neki drukčiji, mirniji, građanski život“³.

Bitno je naglasiti da je upravo AKF najagilniji od svih stranih kulturnih centara u Zagrebu budući da su uz knjižnicu u Zagrebu otvorene još i tri nove čitaonice u Hrvatskoj, u Osijeku (2011.), Rijeci i Zadru (obje otvorene 2013.) što nikako nije zanemariva činjenica obzirom na pad broja korisnika koje sve knjižnice stranih kulturnih centara doživljavaju od pojave interneta.

Knjižnica je u svojim počecima startala s fondom od cca 4100 knjiga (godišnje izvješće iz 1957/8 godine) te 1500 korisnika, 1994. godine fond dostiže brojku od 12 500 naslova, a broj korisnika je oko 4500. Najnoviji podaci dobiveni u knjižnici govore o fondu od čak 16 000 naslova, ali i o svega 300 do 400 korisnika (pitanje je koliko aktivnih?!). Ovaj značajno manji broj korisnika posljedica je kako pojave novih medija (osobito interneta) tako i pojave drugih kulturnih centara koji možda međusobno onda dijele istu čitalačku populaciju, osobito korisnike srednje i starije generacije (knjižnica Goethe-Instituta u Hrvatskoj, germanistička

³ Od utorka do utorka : Austrijski kulturni institut : forum u vlastitim dokumentima : spomenspispis u povodu jubileja Austrijskog kulturnog foruma / priredila Truda Stamać. Zagreb: Durieux, 2006. Str. 33.

knjižnica Filozofskog fakulteta u Zagrebu, ali i knjižnica Britanskog savjeta za kulturne veze koja je bila „odvukla“ dio korisnika). Iako su korisnici uglavnom studenti, znanstvenici, sveučilišni profesori, jedna se korisnička skupina osobito izdvaja i dalje, a to su povjesničari umjetnosti koji se koriste vrijednim dijelom fonda iz područja povijesti umjetnosti koji odražava 50 godina postojanja knjižnice AKF-a (dio građe predstavlja raritet čak i u knjižnicama Austrije). U fondu se nalaze isključivo autori matične zemlje, ali planira se uvrstiti djela hrvatskih autora prevedenih na njemački. Iako je knjižnica godinama primala dnevne novine („Kleine Zeitung“) već četiri godine ih više ne prima, ali je korisnicima i dalje na raspolaganju časopis o književnosti „Manuskripte“ te časopis o glazbi „Musikzeitschrift“. Knjižnica također raspolaže sa zbirkom od stotinjak DVD-a („Der österreichische Film – Edition Der Standard“) s igranim, dokumentarnim i eksperimentalnim filmovima.

Svaki ravnatelj daje svoj pečat pa je tako za vrijeme prošlog ravnatelja naglasak bio upravo na prijevodima, a sadašnji ravnatelj stavlja naglasak na nabavu suvremene austrijske produkcije. Fond je gotovo u potpunosti humanistički (beletristika, udžbenici jezika, publicistika), a klasifikacija je prilagođena UDK-u kao i u drugim knjižnicama ovog tipa.

Nabava se vrši u potpunosti kupnjom, a svi prijevodi s austrijskog na hrvatski nabavljaju se i za Austrijsku nacionalnu knjižnicu.

Knjižnica posjeduje abecedni autorski katalog, a pruža i mogućnost online pretraživanja.

Prostorni problemi koje je čitaonica imala nisu riješeni do danas. Iako knjižnica zauzima 70 % prostora (na adresi u Gundulićevoj 3) brojne aktivnosti knjižnice najčešće dovode do izlaženja iz vlastitih prostora jer je u njima moguće ostvariti samo neke od programa dok se većina programa Austrijskog kulturnog foruma zapravo odvija drugdje. U tom smislu AKF je od svojih početaka razvijao suradnju s brojnim institucijama u RH (HAZU, Goethe-Institut Kroatien, Muzeji grada Zagreba, Koncertna direkcija, odsjeci germanistike u Zagrebu, Zadru i Rijeci, Filozofsko društvo) i nastojala oko zajedničkog rada.

Voditeljica knjižnice obnaša nekoliko dužnosti (odnosi s javnošću, knjižnica, znanstvena suradnja) te je na taj način djelovanje knjižnice usmjereno uglavnom na osnovno funkcioniranje: nabava, rad s korisnicima, rad u čitaonici, a s druge strane, knjižnica predstavlja i informacijski centar jer se na istom mjestu mogu dobiti informacije vezane uz nastavu njemačkog jezika, tečajeve, kulturnu suradnju, stipendije i sl. Broj korisnika, kako je već istaknuto, ne raste već je ustaljen u nekoliko zadnjih godina. Ono na čemu se trenutno najviše radi je adaptacija prostora u Gundulićevoj, osmišljavanje web stranice te postupno preusmjeravanje aktivnosti na način da AKF postane učinkovit servis za kulturne, znanstvene, obrazovne i informacijske potrebe svojih korisnika.

Značajna je i suradnja s germanističkom knjižnicom Filozofskog fakulteta te knjižnicom Goethe-Instituta u Hrvatskoj u smislu zajedničkih potpora predavačima i projektima (Prilog 3). Također, intenzivna je i suradnja s već spomenutim austrijskim čitaonicama u Hrvatskoj.

Knjižnica je otvorena od ponedjeljka do petka od 10 – 16 h, a usluge su besplatne. Sve važne informacije vezane uz AKF i knjižnicu korisnik može pronaći na internetskim stranicama AKF-a te isto tako, primiti i obavijesti putem e-maila. AKF se oglašava i putem biltena, zapravo programa koji izlazi mjesečno i godišnje, a vizualno je vrlo atraktivan (otisnut na većem formatu, na kvalitetnom papiru, u boji). S korisnicima se, prema potrebi, komunicira i telefonom te putem e-maila. Obzirom na smještaj u samom centru grada, ali ne u razini ulice, nije iskorišten nikakav izložbeni prostor. AKF se nastoji što više oglašavati u medijima te na sajmovima knjiga kako bi privukao širu publiku. Danas knjižnica AKF-a ima u planu umrežavanje s nekim hrvatskim, ali i austrijskim knjižnicama kako bi se još više približila potencijalnim korisnicima, naročito djeci i mladima.

Sav fond je u slobodnom pristupu, a naglasak je i na direktnom druženju s korisnicima. Nedostaje pristup internetu za korisnike. Voditelj knjižnice pri nabavi konzultira austrijske izdavače te pojedine germaniste, ali prati i sve relevantne književne nagrade, ljestvice čitanosti i sl.

Knjižnica podupire prijevode austrijskih autora na hrvatski jezik te zajedno sa institutom od 2008. godine daje nagradu za promicanje suvremene austrijske književnosti „Albert Goldstein“.

Knjižnica Britanskog savjeta za kulturne veze

Britanski savjet za kulturne veze djeluje u Zagrebu kao nezavisan ured od 1991. godine. „To je međunarodna nevladina organizacija Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i sjeverne Irske za obrazovne i kulturne veze koja djeluje u 111 zemalja širom svijeta“⁴. Djelovao je više od 50 godina i nalazio se na odličnoj lokaciji u Ilici 12, ali se kao nedostatak isticao smještaj na prvom katu te s tim u vezi slaba uočljivost prostora. Kasnije je Britanski savjet za kulturne veze preseljen u Palmotićeve ulicu.

Prostorije Britanskog savjeta za kulturne veze u Ilici zauzimale su 370 m² cca, ali knjižnica, odnosno termin koji se u Britanskom savjetu za kulturne veze preferira *public space* (knjižnica, čitaonica, prostor za videokonferencije i događanja), zauzimala je 200 m², a prostor s građom oko 70m².

Budući da je knjižnica prestala djelovati 2009. godine, možemo govoriti o skoro 20 godina aktivnog djelovanja od osnutka Republike Hrvatske.

Knjižnica je vodila evidenciju o strukturi korisnika, a minimalno jedanput godišnje izrađivala je evaluaciju na osnovu upitnika o interesima korisnika. U knjižnici se jako pazilo na tzv. *feedback* pa je postojala kutija za primjedbe korisnika (*suggestion box*).

Najveću korisničku skupinu predstavljala je studentska populacija (od 18 – 20 godina starosti), a ukupan broj korisnika kretao se oko 2500, međutim, u posljednje dvije godine djelovanja broj korisnika je bio ispod 2000 što se dovodi u vezu sa smanjenim proračunom kojim je raspolagala knjižnica kao i sa smanjenjem osoblja. I inače je Britanski savjet za kulturne veze nastojao smanjiti izdatke za jugoistočnu Europu i dio svojih projekata seliti u Afriku i Aziju. Također, pred knjižnicu su se postavljali novi zahtjevi pa je tako i jedan od značajnijih zahtjeva bio privući novu korisničku skupinu tzv. *young professionals* odnosno obrazovane korisnike na početku karijere, a s tim u vezi je bilo i fokusiranje na znanost, biznis i menadžment. Također, 2001. godine započinje se sa „... projektom novog hibridnog tipa British Council knjižnice i informativnog centra pod nazivom Knowledge and Learning Centres čiji je cilj bio formiranje mreže centara koji korisnicima nude kombinaciju fizičkih i virtualnih materijala i usluga za učenje, informiranje i razonodu.“⁴

Zadaće Britanskog savjeta za kulturne veze strogo su definirane, a knjižnica je bila potpora njegovom radu. U fokusu rada Britanskog savjeta za kulturne veze donedavno je

⁴ *ibid.* Str. 88.

bilo učenje engleskog jezika te rad s profesorima u okvirima lokalnih projekata. Sada je proračun smanjen te se radi na regionalnom projektu „Jugoistočna Europa“ koji uključuje 16 zemalja jugoistočne Europe u kojima su definirana 4 projekta:

- obrazovanje
- umjetnost
- znanost
- vlada i međunarodni dijalog.

Sredstva se dodjeljuju uglavnom za te projekte što znači da projekte prate i knjižnice Britanskog savjeta za kulturne veze kroz nabavnu politiku i svoje ciljeve. Britanski savjet za kulturne veze u Zagrebu u jednom trenutku donosi odluku o ukidanju knjižnice i fokusiranju na projekte u znanosti. Osim toga, nije se željelo da se Britanski savjet za kulturne veze izjednačava s knjižnicom Britanskog savjeta za kulturne veze što je počesto bio slučaj. Fond knjižnice tada je darovan trima partnerskim knjižnicama, a i danas se taj fond na neki način nadopunjuje zahvaljujući donacijama. Knjižnice koje su naslijedile ovaj značajan fond jesu:

- Knjižnica Bogdana Ogrizovića u Zagrebu
- Knjižnica Božidara Adžije u Zagrebu

Fond je bio humanistički, ali i dijelom iz prirodnih znanosti čemu se pridavao sve veći značaj pogotovo otkad je Britanski savjet za kulturne veze postao jedan od organizatora Festivala znanosti.

Zadnja statistika koja je provedena 2008. godine govori o cca 7500 jedinica građe (knjige, audio kasete i CD-i) te zasebnih 2000 DVD-ova (jedna od značajnijih takvih zbirki u Hrvatskoj, sastavljena od britanskih Tv i igranih filmova, serija, dokumentarnih, muzičkih i dječjih filmova).

U knjižnici se primjenjivala pojednostavljena UDK, a u referentnoj zbirci se nalazila, isprva tiskana, a potom u elektroničkom obliku, „Encyclopaedia Britannica“, no pretplata je uskoro ipak ukinuta zbog velikih troškova.

Knjižnica je bila vrlo posjećena i zbog više od 50 britanskih časopisa i dnevnih novina te besplatnog pristupa internetu, baza podataka, materijala za samostalno pripremanje Cambridge i IELTS ispita te usavršavanja engleskog jezika.

Zaživjele su i čitateljske skupine (2005. odaziv je bio vrlo velik, koncept je kasnije preuzela Booksa), a knjižnica je bila agilna i u organiziranju radionica za knjižničare, informatologe te profesore engleskog jezika.

Fond se popunjavao kupnjom, a darovani naslovi su se prosljeđivali uglavnom školskim knjižnicama. Pristup fondu bio je slobodan, a postojala je i građa za djecu i mlade.

Vrlo rano uveden je online katalog iako je i dalje postojao printani abecedni katalog. U fondu su se isključivo nalazili autori matične zemlje odnosno engleskog govornog područja.

Iako je knjižnica bila suvremeno opremljena (novi mediji, fond koji je bio aktualan), na dobroj lokaciji, a neko vrijeme čak i *tea – shop*, pojava interneta, ali i neki drugi razlozi doveli su do smanjenja broja korisnika (otvaranje knjižara „Algoritam“ te „Profil“ koje su nudile naslove na engleskom jeziku). Studenti humanističkih znanosti koji su činili značajnu korisničku skupinu, usmjeravali su se knjižnici Filozofskog fakulteta, a fokusiranje na prirodne znanosti i biznis tome je još i doprinijelo.

Voditelj knjižnice se kod nabave vodio katalogima koje je slao centralni ured koji ih je i objavljivao klasificirane prema strukama. Zbirka DVD-a obogaćivala se nekoliko puta mjesečno, a informacije su dobivane od dobavljača iz Velike Britanije i putem web-a. Uz praćenje „The Good Book Guide-a“ prihvaćale su se i usmene i pismene sugestije korisnika.

Knjižnica se oglašavala putem biltena, programskih knjižica, weba (i weba partnerskih institucija, npr. KGZ-a), elektronskog časopisa te putem izložbi (sajam „Interliber-Info-Educa“ npr.). S korisnicima se kontaktiralo telefonski, putem e-maila i slanjem newslettera.

Jedna od značajnih karakteristika nekadašnje knjižnice Britanskog savjeta za kulturne veze, bila je i suradnja s većim brojem knjižnica u Hrvatskoj. Od suradnje sa NSK u Zagrebu, zatim, suradnje s Odsjekom za informacijske znanosti iz Osijeka (organizirane su posjete stručnjaka), suradnje s anglističkom knjižnicom na Filozofskom fakultetu u Zagrebu do već spomenute suradnje s KGZ-om.

Izdavačka djelatnost knjižnice nije bila od većeg značaja.

Kao i u ostalim knjižnicama ovoga tipa, funkcije knjižnice i samog instituta su se ispreplitale pa se tako težilo da knjižničar dio radnog vremena provodi i u pružanju informacija o obrazovanju u Engleskoj, o ispitima, stipendijama i sl. (tzv. *integrated desk*).

Pet godina nakon zatvaranja knjižnice Britanskog savjeta nema naznaka da bi se ista iznova mogla pokrenuti, a i knjižnice drugih stranih kulturnih centara nalaze se pred velikim izazovima obzirom na malu posjećenost te ograničene proračune.

Knjižnica Talijanskog instituta za kulturu

Talijanski institut za kulturu osnovao je 1942. godine tadašnji ministar za kulturu Giuseppe Bottai u zgradi stila Bauhaus na trgu Bana Josipa Jelačića. Zatvoren tijekom 2. svjetskog rata te ponovno otvoren 1973. pod nazivom Talijanski kulturni centar na adresi Opatovina 41 na Gornjem gradu institut je tada djelovao kao podružnica Talijanskog instituta za kulturu u Beogradu. Godine 1991. dobiva samostalno sjedište u Preobraženskoj ulici u Zagrebu.

Kao i u drugim stranim kulturnim centrima i knjižnica Talijanskog instituta za kulturu djeluje u sinergiji sa samim institutom i pokatkad nema jasno naznačenih područja djelovanja. Knjižnica se nalazi na drugom katu zgrade, zauzima relativno malen dio instituta, a knjižničara zapravo i nema tj. u posljednjih 20 godina knjižničari redovno obavljaju i čitav niz drugih zadaća u institutu. Ipak, knjižnica predstavlja značajan segment instituta i ispunjava sve one zadaće kao i ostale knjižnice ovoga tipa (radi na unapređenju kulturne suradnje dviju zemalja, na upoznavanju talijanske kulture i civilizacije, njezi i učenju talijanskog jezika, posredovanju informacija o Italiji i sl.)

Zahvaljujući revnosti pojedinih voditelja knjižnice (prof. Alessandra Iovinellija npr.) postoje vrlo korisni statistički podaci o strukturi korisnika, broju posuđenih jedinica građe, o strukturi fonda iz kojih se da iščitati da je došlo do značajnih promjena u razdoblju o kojem govorimo:

31. 1. 2006. u fondu se nalazilo 12 000 jedinica građe (za usporedbu, 01. 7. 2003. bilo ih je 8628).

2013. godine u fondu ima 8251 knjiga te 911 jedinica neknjižne građe; u međuvremenu je, dakle, bilo dosta otpisane građe.

Iako je knjižnica godinama nudila čitav niz dnevnih novina i časopisa, u posljednje vrijeme taj se broj znatno smanjio pa korisnici imaju na raspolaganju:

- L' Espresso
- Corriere della Sera
- La Repubblica
- La Voce del Popolo
- Il Piccolo

Knjižnica se može pohvaliti dobrom zbirkom novijih DVD izdanja (cca 560 igranih i dokumentarnih filmova) koja je ponajviše zaslužna za privlačenje novih korisnika.

U fondu prevladava beletristika te jezični udžbenici. Primjenjuje se UDK u skraćenom obliku. Fond se popunjava kupnjom iako ima i ponešto darovane građe. U nabavi se prihvaćaju sugestije korisnika iako ih obzirom na sve manji broj korisnika ima sve manje!

Knjižničar nastoji da fond bude aktualan te se većinom nabavlja suvremena talijanska književnost, a postupno se eliminiraju djela na drugim jezicima kojih je bilo. Uvrštavaju se i hrvatski prijevodi talijanskih autora, a posebno je istaknuta polica sa tim naslovima naročito zato jer institut potpomaže izdavanje talijanskih prijevoda (Prilog 4).

Pristup cijelom fondu je slobodan; mali dio fonda predstavlja građa za djecu i mlade. Korisnici se služe isključivo online katalogom.

Budući da je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu osnažena knjižnica Talijanskog odsjeka, referentna građa knjižnice Talijanskog instituta za kulturu ne predstavlja neku posebnost i sve je manje studenata, ali i drugih korisnika koji bi se njome koristili. Ipak, obje knjižnice surađuju, a značajna suradnja postoji i sa knjižnicom na Filozofskom fakultetu u Zadru. Korisnici se informiraju o samom djelovanju knjižnice putem izloga na Preobraženskoj ulici, putem newslettera, weba te programskih knjižica samog instituta. Korisnici se građom u knjižnici koriste i u čitaonici u prizemlju instituta, a sama knjižnica premalo radi direktno s korisnicima (ne dovodi goste, ne organizira književne večeri, čitanja i sl. samostalno već je taj segment djelovanja ponajviše u domeni instituta).

Broj korisnika, nažalost, opada pa od nekadašnjih 2000 korisnika (1994.) broj korisnika pada na 1111 korisnika 2006. (955 iz 2003. godine). Danas ima upisanih korisnika oko 1700, ali aktivnih ih je svega oko 300! Iz razdoblja djelovanja prof. Iovinellija sačuvane su brojne statistike pa tako vidimo da su najveća skupina korisnika oni kronološke dobi od 30 – 39 godina, a koji najviše i posuđuju; najviše je studenata i profesora jezika; najviše posuđuju žene (cca 79%); najviše posudbi je bilo 2005. i 2007. godine (Prilog 5), a najviše se posuđuje beletristika.

U knjižnici postoji želja da se privuče veći broj korisnika, ali i novi tipovi korisnika, ali je uz sveprisutni internet te dostupnost određenih suvremenih naslova u obližnjim knjižarama, sve teže postići zadane ciljeve.

Pri nabavi novih naslova knjižničar konzultira „L'Indice dei libri del mese“, „Classifiche online“, preporuke profesora s Filozofskih fakulteta te prati i desideratu aktivnih korisnika. Institut aktivno promiče sedmu umjetnost čestim projekcijama talijanskih filmova, ali i kroz nabavnu politiku knjižnice.

Institut i knjižnica nedostavno se promoviraju iako su prisutni na Europskom danu jezika, u školama stranih jezika (partnerima instituta) i sl.

Medijateka Francuskog instituta

Od svog osnutka (1922., osnivač je lektor Raymond Warnier) do danas Francuski institut u Zagrebu je promijenio nekoliko adresa, a od 1935. godine smješten je u Preradovićevoj ulici, isprva na broju 40, a potom na mjestu francuske čitaonice u Preradovićevoj 5, na odličnoj lokaciji, u prizemlju s velikim ostakljenim površinama – izlozima na dvije posjećene ulice u samom centru grada. Nakon posljednjeg većeg renoviranja 2001. godine dolazi i do promjene imena te danas govorimo o Medijateci Francuskog instituta.

MFI sadrži tiskanu, audiovizualnu i elektroničku građu te je prilagođen današnjim potrebama, ali, kao i ostale knjižnice o kojima je već bilo riječi, proživljava promjene kao odraz ubrzane i kaotične suvremenosti.

MFI je zamišljen kao multimedijalni i dokumentacijski prostor posvećen francuskoj kulturi i civilizaciji. Obraća se svima zainteresiranima za francusku kulturu, znanost, umjetnost te se može pohvaliti građom iz područja kao što su:

- aktualnost
- društvo
- ekonomija
- pravo
- povijest
- okruženje
- običaji, svetkovine i stil života
- turizam
- metode učenja francuskog jezika
- umjetnost
- strip
- arhitektura
- fotografija
- glazba
- šansona
- film
- kazalište
- francuska klasična i suvremena književnost
- policijski i znanstveno-fantastični roman

- referentna građa za odrasle i djecu
- dječje knjige i slikovnice.⁵

MFI se izravno financira sredstvima Francuskog ministarstva vanjskih poslova.

Što se tiče statističkih podataka, fond je 2012. godine brojao:

14 108 jedinica građe, preciznije:

- 8888 knjige
- 42 naslova periodike
- 1360 CD-ova
- 1098 DVD-ova
- 156 CD-ROM-ova.

U fondu prevladava beletristika; oko 8000 jedinica građe je otpisano u prethodnom razdoblju tj. donirane su knjižnicama Filozofskih fakulteta u Zagrebu i Zadru.

Primjenjuje se UDK prilagođen potrebama knjižnice. Dio građe povremeno donira švicarska ambasada, a većim dijelom nabavlja se kupnjom. Korisnici izražavaju svoje želje usmeno ili pisanim putem (e-mail), a nabavlja se građa iz svih područja budući da se više ne radi o knjižnici koja je elitna tj. kojom se koristi mali krug obrazovanih već se nastoji privući veći broj korisnika pa knjižnica u određenom smislu teži širini i aktualnosti.

U fondu se nalazi uglavnom građa francuskih autora, ali postoji i manji dio fonda hrvatskih autora prevedenih na francuski (tristotinjak naslova). Otprilike stotinjak naslova ne nalazi se u slobodnom pristupu jer se radi o starijim, vrijednim publikacijama. U prostoru medijateke nalazi se privlačan prostor za djecu i mlade, a u fondu postoji velik izbor slikovnica, dječjih knjiga, časopisa, animiranih filmova kao i velika zbirka stripova. Knjižnica primjenjuje isključivo online katalog, a građa se može pretraživati izravno u čitaonici (uz kavu!). Uz uobičajenu referentnu građu čitaonica je sve više multimedijalni prostor, pregledava se ili preslušava zbirka DVD-a i CD-a, digitalni izvori, francuski TV programi, liste prinova i sl. Korisnici se o svemu informiraju putem weba i newslettera i programskih

⁵ Knjižnica i mediji : zbornik / priredili Ranka Javor i Silko Štefančić. Zagreb : Knjižnice grada Zagreba, 2006. Str. 103.

brošura. „Velike zbirke ne znače nužno i dobre zbirke, osobito u digitalnom svijetu. Relevantnost zbirke za potrebe lokalne zajednice važnija je od njene veličine.“⁶

Medijateka francuskog instituta surađuje s romanističkom knjižnicom Filozofskog fakulteta u Zagrebu i Zadru, s KGZ-om, a naročito prilikom otpisa građe.

Osim knjižničarskih poslova, osoblje medijateke obavlja i informacijsku djelatnost (puni naziv medijateke je Dokumentacijsko-informativni centar o suvremenoj Francuskoj). Pružaju se i informacije o školovanju u Francuskoj, a na taj se način nastoje privući i novi korisnici, posebno polaznici različitih škola u kojima se uči francuski jezik.

Čitav niz kulturnih aktivnosti koje se organiziraju u MFI značajan su doprinos kulturnoj slici Zagreba u posljednja dva desetljeća (neki od autora koje je MFI doveo na književne večeri su npr. F. Béigbéder, M. Houellbecq, Tahar Ben Jelloun). Od svih spomenutih knjižnica stranih kulturnih centara u Zagrebu, MFI najviše slijedi poslanja multikulturalnih knjižnica budući da u svom radu, podupire uključivanje i sudjelovanje osoba i skupina iz svih raznolikih kulturnih sredina te promiče svijest o pozitivnoj vrijednosti kulturne raznolikosti i poticanje kulturnog dijaloga“.⁷

Medijateka Francuskog Instituta reklamira se putem biltena, bookmarkera, weba, plakata, izložbi. S korisnicima se radi vrlo aktivno u samom prostoru medijateke, organiziraju se pričaonice za djecu iz Alliance Française, organiziraju se posjete grupa djece zagrebačkih škola i sl.

Što se tiče broja korisnika, on se kreće oko 1100, što je s obzirom na nekoliko mjeseci kad je medijateka bila zatvorena (10., 11., 12. mj. 2012. godine) zadovoljavajuće. Osim toga, smanjio se broj studenata, a aktivnih je korisnika između 650-700. Budući da se nabavlja građa iz svih područja, voditelji knjižnice prate kataloge izdavača, specijalizirane književne časopise, nagrade (npr. „Lire“, „Magazine Litteraire“, „Matricule Des Angés“), ali i internetske stranice trgovina. Također, voditelji surađuju s partnerima s kojima se pokreću programi u MFI. Prate se značajni datumi i manifestacije (npr. Dani Frankofonije, Festival knjige i čitanja, Subversive Festival).

⁶ IFLA-ine smjernice za narodne knjižnice. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2011. Str. 70.

⁷ Smjernice za knjižnične usluge za multikulturalne zajednice : s IFLA-inim Manifestom za multikulturalne zajednice. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2010. Str. 48.

Zaključak

Nove komunikacijske i informacijske tehnologije i novi mediji donose promjene i snažno utječu na poslovanje svih vrsta knjižnica pa tako i knjižnica kulturno-informativnih centara u Zagrebu. Iako neke od tih knjižnica postoje već gotovo cijelo stoljeće (Medijateka Francuskog instituta) i proživljavale su najrazličitije promjene, posljednjih dvadeset godina ojačale su svoje aktivnosti i ostvarile značajan utjecaj na kulturnu mapu grada Zagreba pa i šire. Pojava novih vrsta građe kao i uvođenje novih medija, pojava interneta, supostojanje tradicionalne i suvremene građe, postavili su pred knjižnice mnoge izazove koje je svaka od knjižnica kulturno-informativnih centara rješavala na svoj način.

Knjižnica Goethe-Instituta u Hrvatskoj snažno se nametnula kao najsuvremenije opremljena i razvila je čitav niz usluga za svoje korisnike, ali još uvijek ima težak zadatak: kako privući nove korisničke skupine obzirom na pojavu nove germanističke knjižnice u njezinoj neposrednoj blizini. U sličnoj poziciji našla se i knjižnica Britanskog savjeta za kulturne veze koja je većinom okupljala studentsku populaciju. Nažalost, poslovna politika osnivača knjižnice dovela je do odluke o gašenju ove vrlo značajne knjižnice i usmjeravanja njezinih korisnika na neke druge knjižnice što svakako ne predstavlja primjer dobre knjižnične prakse budući da je knjižnica Britanskog savjeta za kulturne veze bila vrlo specifična. Za razliku od knjižnice Goethe-Instituta u Hrvatskoj koja je najsuvremenije opremljena ili Medijateke Francuskog instituta koja je obnovljena i koja je prilagodila svoje usluge novim tipovima korisnika, knjižnica Talijanskog instituta za kulturu nalazi se u nezahvalnoj ulozi. Iako se nalazi na potencijalno dobroj lokaciji, zauzima skučen prostor unutar samog instituta, nema stalno zaposlenog knjižničara, raspolaže skromnim sredstvima, nije suvremeno opremljena te je direktan rad s korisnicima slabo naglašen, a sve navedeno rezultiralo je i smanjenjem broja korisnika. Knjižnica Austrijskog kulturnog Foruma, veličinom slična knjižnici Talijanskog instituta za kulturu, ipak se nalazi u povoljnijem položaju; nedavno je djelomično obnavljana, a uz studentsku populaciju usmjerila se i jednoj specifičnijoj skupini korisnika (povjesničarima umjetnosti). Kao i ostale knjižnice, Medijateka Francuskog instituta suočila se sa smanjenim brojem korisnika, ali se ulaganjem u prostor, opremljenost te zaposlenike profilirala u najznačajniju knjižnicu ovoga tipa. Svojim djelovanjem prometnula se u vrlo značajnu kulturnu instituciju u gradu Zagrebu bez čijeg bi djelovanja kulturna slika grada bila znatno osiromašena.

Danas, kada je Hrvatska postala članicom EU-a, ovakve knjižnice imaju još značajniju ulogu, ali ih treba potpomoći, osuvremeniti i osnažiti.

Literatura

1. Austrijski kulturni forum. URL: <http://www.kulturforum-zagreb.org/> (15.10.2013.)
2. Bašić, D. Uloga biblioteka Francuskog instituta u Zagrebu u kulturnom životu grada : diplomski rad. Zagreb : Filozofski fakultet, 1989.
3. British Council Croatia. URL: <http://www.britishcouncil.hr/hr/> (17.10.2013.)
4. Francuski institut Zagreb. URL: <http://www.institutfrancais.hr> (19.10.2013.)
5. Goethe-Institut. URL: <http://www.goethe.de> (31.10.2013.)
6. Goethe-Institut Kroatien. URL: <http://www.goethe.de/zagreb> (31.10.2013.)
7. Knjižnica i mediji : zbornik / priredili Ranka Javor i Silko Štefančić. Zagreb : Knjižnice grada Zagreba, 2006.
8. IFLA. URL: <http://www.ifla.org/> (23.10.2013.)
9. IFLA-ine smjernice za narodne knjižnice. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2011.
10. Mesić, M.. Multikulturalizam. Zagreb : Školska knjiga, 2006.
11. Moferdin, M.. Knjižnice i multikulturalnost : izazovi i mogućnosti : diplomski rad. Zagreb : Filozofski fakultet, 2002.
12. Od utorka do utorka : Austrijski kulturni institut : forum u vlastitim dokumentima : spomenspisi u povodu jubileja Austrijskog kulturnog foruma / priredila Truda Stamać. Zagreb : Durieux, 2006.
13. Pavlović, C. Knjižnice i knjižnične usluge inozemnih kulturno-informativnih centara u Zagrebu : diplomski rad. Zagreb : Filozofski fakultet, 1994.
14. Smjernice za knjižnične usluge za multikulturalne zajednice : s IFLA-inim Manifestom za multikulturalne zajednice. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2010.
15. Talijanski institut za kulturu. URL: <http://www.iiczagabria.esteri.it/> (23.10.2013.)
16. Zlatar Violić, A. Knjižnice : prostori javnosti i komunikacije. // Slobodan pristup informacijama : 9. okrugli stol : zbornik radova / uredile Alemka Belan-Simić i Aleksandra Horvat. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2010. Str. 3-8.

Prilog 1

Goethe-Institut / Zagreb – Bibliothek (Nr. 155)
Knjižni fond i posudba – godišnja statistika za 2012. godinu

Ukupan broj posuđenih medija:	10157
Od toga:	
Knjige:	6261
Video- kasete:.....	16
CD-ovi:	1048
DVD-ovi:	1348
CD-ROM-ovi:	105
Medijski paketi:.....	304
Časopisi:.....	1036
Drugo:	39
Od toga:	
Na hrvatskom jeziku:	85

Ukupan broj medija:	10334
Od toga:	
Knjige:	7814
Video kasete:.....	33
CD-ovi:	823
DVD-ovi:	586
CD-ROM-ovi:	132
Medijski paketi:.....	264
Časopisi:.....	682
Od toga:	
Na hrvatskom jeziku:	164

Broj aktivnih korisnika:	768
Broj upisanih korisnika:	3456

Prilog 2

Zeitungen und Zeitschriften in der Bibliothek des Goethe-Instituts Kroatien

Novine i časopisi u knjižnici Goethe Instituta

Zeitungen

Novine

Frankfurter Allgemeine Zeitung
Kunst Zeitung
Süddeutsche Zeitung
Die Zeit

Zeitschriften

Časopisi

Art
Baumeister
Brigitte
Buch und Bibliothek
Cicero
Damals, das Magazin Für Geschichte und Kultur
Deutschland
Deutschperfekt
Fremdsprache Deutsch
Frühes Deutsch, Zeitschrift für DaF im Primarschulbereich
Gecko
Geo
GEOLino
Informationen zur politischen Bildung
Kunstforum International
Landlust
Manager Magazin
Musik – Express
Neon
Nido
Novum Gebrauchsgraphik
Pädagogik
Psychologie heute
Spiegel
Stern
Werk, Bauen + Wohnen

Prilog 3

U suradnji AKF-a i Goethe-Instituta Kroatien organizirane su radionice pod nazivom „Autor i njegov prevoditelj“ (Austrijski kulturni forum 28.03.2013.) te predstavljanje knjige i razgovor sa njemačkim piscem Christopherom Kloebleom te austrijskom spisateljicom Bettinom Baláka (klub „Booksa“, 28.03.2013.).

Radionice su bile namijenjene mladim književnim prevoditeljima i studentima germanistike koji su pod vodstvom iskusnih prevoditeljica, Romane Perečinec i Ane Pranjkočić, na unaprijed pripremljenim prijevodima raspravljali o problemima kontekstualizacije i prenošenja teksta u drugi jezik, a na raspolaganju za sva prevodilačka pitanja imali su spomenute autore.

Prilog 4

Nekoliko naslova koji su prevedeni na hrvatski jezik u zadnjih 10 godina uz potporu Talijanskog instituta za kulturu:

1. Magris, Claudio: Podijeljeni grad. Zagreb: Durieux, 2002.
2. Quasimodo, Salvatore: Izabrane pjesme. Zagreb: Ceres, 2003.
3. Vinci, Simona: O djeci ne znamo ništa. Zagreb: Mirakul, 2004.
4. Pasolini, Pier Paolo: Uličari. Zagreb: Disput, 2009.
5. Saba, Umberto: Ernesto. Zagreb: Domino, 2011.

Prilog 5

Statistički prikaz broja posuđenih jedinica građe prema godinama u knjižnici Talijanskog instituta za kulturu:

Voce	
N	
2002	241
2003	1.617
2004	1.981
2005	2.056
2006	1.811
2007	2.055
2008	2.111
2009	1.331
2010	1.256
2011	1.111
2012	1.433
2013	1.182